

Wyścig z czasem o dotacje unijne

Poziom zaawansowania wdrażania
Programów Regionalnych w ramach
perspektywy finansowej 2021-2027

Edycja II:
Marzec 2026

Wprowadzenie

Rozpędzony ekspres o dwóch prędkościach

Polska po raz kolejny stanęła przed wielką szansą, jaką jest wdrożenie siedmioletniego planu finansowego Unii Europejskiej. Tak jak w poprzednich okresach, duża część przyznanych naszemu krajowi środków dystrybuowana jest na poziomie regionalnym, w ramach Programów Regionalnych, za które odpowiadają urzędy marszałkowskie.

Obecna perspektywa formalnie rozpoczęła się 1 stycznia 2021 roku i potrwa do 31 grudnia 2027 roku. Mamy już 2026 rok, co oznacza, że minęło ponad 60 z 84 miesięcy trwania programu. Przekroczyliśmy dawno półmetek i wchodzimy na ostatnią prostą, na której kluczowa staje się nie tyle biurokratyczna gotowość, co realna absorpcja kapitału przez rynek.

O ile w naszym [poprzednim raporcie z 2023 r.](#) martwiliśmy się, czy „wielka maszyna” w ogóle ruszy z miejsca, a opóźnienia spędzały sen z powiek beneficjentom, o tyle dziś krajobraz jest zupełnie inny. Postanowiliśmy ponownie sprawdzić, jak ta podróż przebiega w praktyce. Czy regiony, które wtedy notowały opóźnienia, zdołały nadrobić dystans? Analiza danych o podpisanych umowach ujawnia zaskakujący obraz: polska lokomotywa pędzi, ale ciągnie wagony o skrajnie różnym obciążeniu. Obserwujemy województwa, w których wartość umów przekroczyła miliardy złotych, stymulując potężne procesy transformacyjne, jak i regiony, gdzie pociąg wciąż toczy się w tempie drezyny.

W których województwach przedsiębiorcy mogą liczyć na szeroki strumień pieniędzy, a gdzie kurek z dotacjami jest zaledwie uchylony? Czy rekordowe wyniki liderów to efekt trwałego rozwoju, czy chwilowej mobilizacji? I wreszcie – czy dysproporcje między regionami nie zagrożą spójności całego składu przed dojazdem do stacji końcowej?

Zapraszamy do lektury.

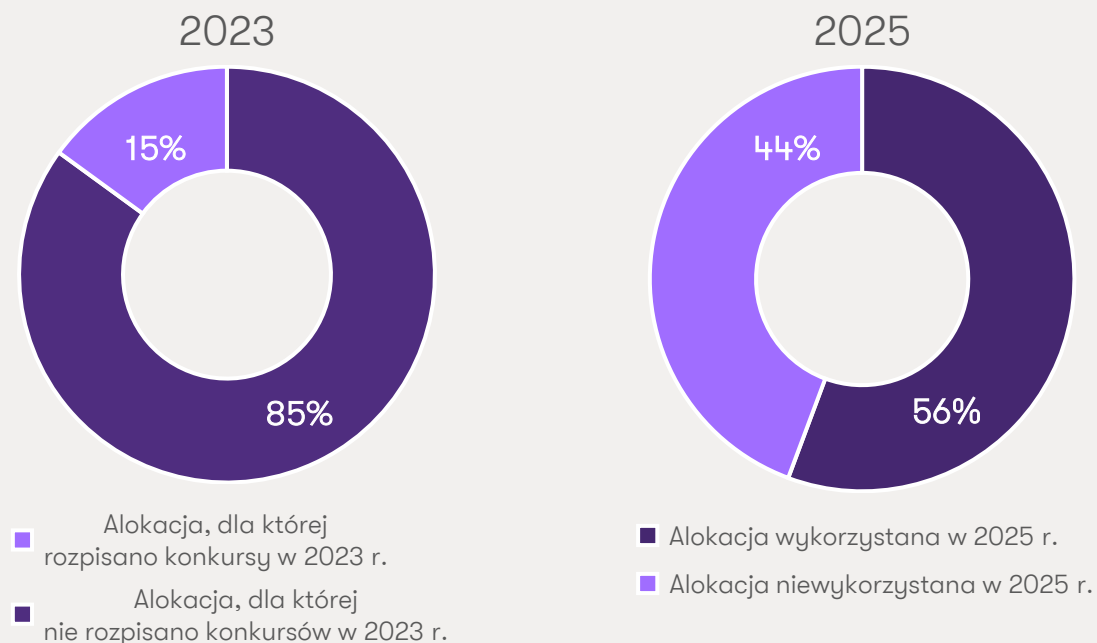
Sukces nadrabiania zaległości...

Trzy lata temu stan wdrażania Programów Regionalnych wyglądał pesymistycznie. Tylko 15% alokacji miało choćby rozpisane konkursy. Dziś w przypadku 56% alokacji konkursy są nie tylko rozpisane, ale wręcz zakończone podpisaniem umowy.

W 2023 r. perspektywa 2021-2027 w regionach de facto stała w blokach startowych, a uruchomienie konkursów przebiegało zbyt wolno, by zbudować skalę niezbędną do realnego rozpędzenia inwestycji. Na tamtą chwilę podpisanych umów niemal nie było, dlatego nie mogliśmy zmierzyć wykorzystania alokacji. Sprawdzaliśmy więc, jak w regionach przebiega chociaż rozpisywanie pierwszych konkursów (lewy wykres). Dziś widać wyraźny przełom: zamiast pojedynczych naborów mamy długą listę zakończonych już konkursów, a znacząca część alokacji została przekuta w podpisane umowy (prawy wykres).

To dobra wiadomość z perspektywy lat 2026-2027. Większa liczba uruchomionych działań i podpisanych umów zwiększa przewidywalność inwestycji oraz stabilizuje planowanie po stronie samorządów, instytucji publicznych i firm, które realizują projekty współfinansowane ze środków UE.

Wykresy 1. i 2. Postępy wdrażania PR na lata 2021-2027 pod względem alokacji, dla której rozpisano konkursy – lata 2023 oraz 2025

Źródła:

Rok 2025: Obliczenia własne Grant Thornton na podstawie dokumentu: „Stan wdrażania funduszy europejskich w Polsce w latach 2021-2027 - nabory, wnioski o dofinansowanie, umowy, wnioski o płatność”, stan na 31 grudnia 2025 roku.

Rok 2023: Obliczenia własne Grant Thornton, stan na 29 sierpnia 2023 roku.

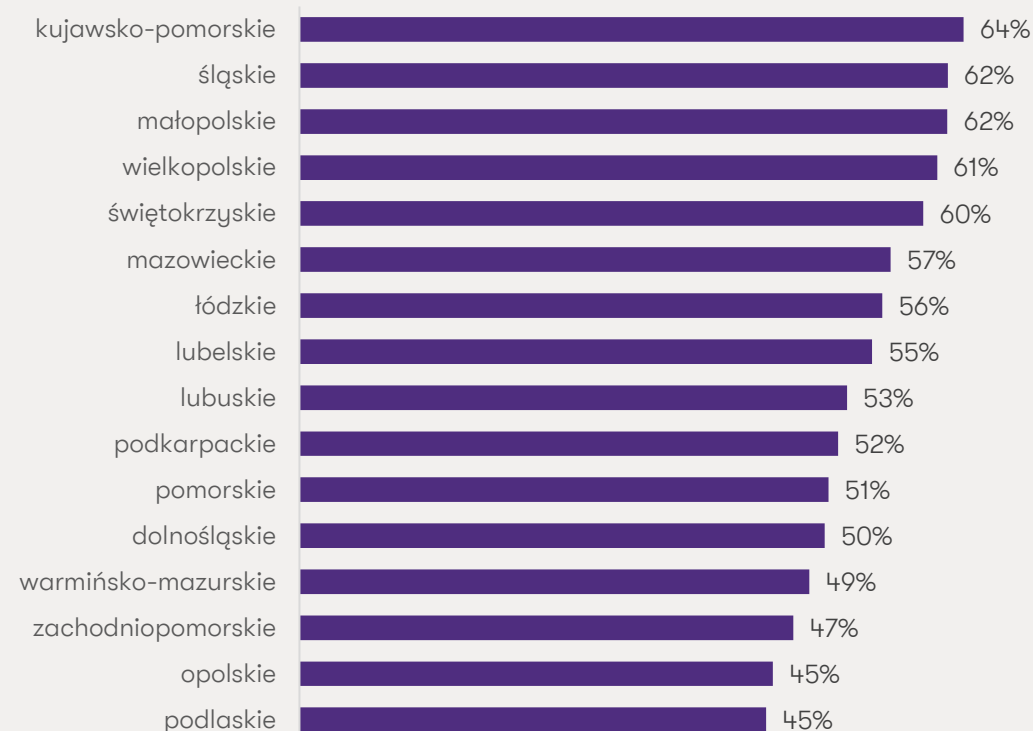
Regionalni liderzy kontraktacji środków...

Perspektywa finansowa 2021-2027 weszła w fazę, w której o powodzeniu wdrażania coraz mniej decydują deklaracje i plany, a coraz bardziej tempo zamiany alokacji na twarde zobowiązania. Na koniec 2025 r. województwa zakontraktowały 56% alokacji, ale rozpiętość wyników jest duża.

Jak wskazują wyliczenia Grant Thornton, wyniki różnią się wyraźnie między regionami – **od około 44,8% do 63,7% alokacji w umowach** – co oznacza, że część województw wchodzi w lata 2026-2027 z dużą pulą do zakontraktowania i ryzykiem kumulacji przetargów oraz realizacji pod presją czasu. Najwyższe poziomy kontraktacji notują kujawsko-pomorskie, śląskie i małopolskie oraz wielkopolskie, a najniższe – podlaskie, opolskie i zachodniopomorskie.

Zróznicowanie to zwykle wynika z różnej gotowości projektowej i sprawności procedur – dla przykładu, tam, gdzie dominują duże i złożone inwestycje, częściej pojawiają się opóźnienia związane z uzgodnieniami, odwołaniami w przetargach czy problemami wykonawczymi.

Wykres 3. Postępy wdrażania PR na lata 2021-2027 pod względem zakontraktowanych alokacji w poszczególnych województwach

Źródło: Obliczenia własne Grant Thornton, stan na 31 grudnia 2025 roku.

...w tym wsparcia dla biznesu

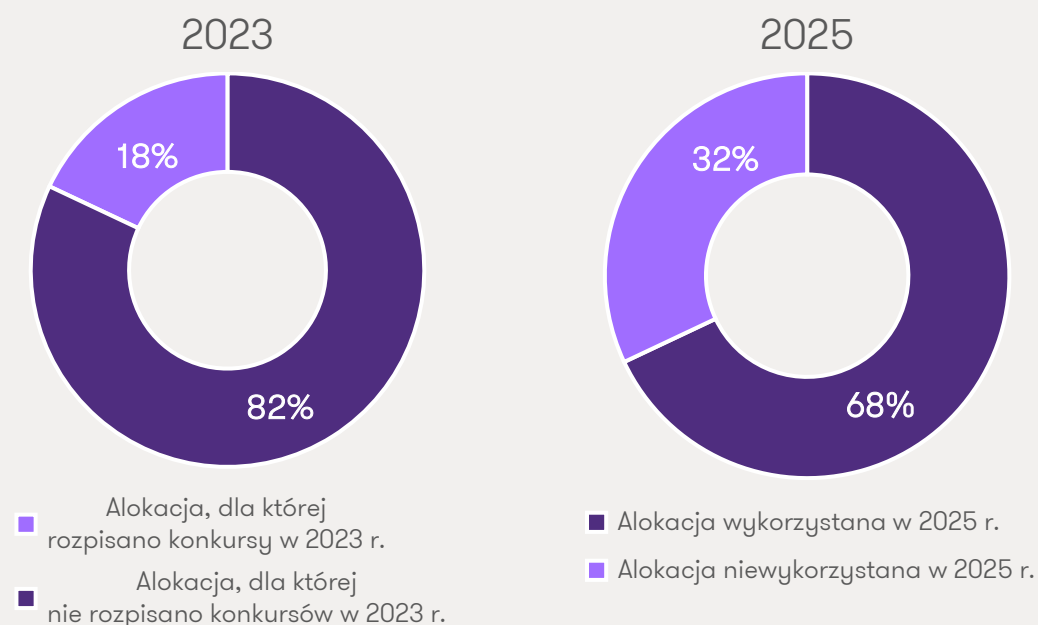
Wdrażanie wsparcia dla przedsiębiorców (Priorytet 1) wyraźnie przyspieszyło i w 2025 r. widać już efekt skali, którego brakowało na starcie perspektywy. W wielu województwach konkursy obejmują dziś dużą część alokacji na rozwój firm, a liderzy przekraczają poziom 80%.

Zgodnie z konstrukcją Programów Regionalnych, wsparcie przedsiębiorczości w Priorytecie 1 stanowi istotny, ale nie dominujący komponent regionalnych budżetów: łącznie jest to około 13,6 mld PLN, czyli blisko jedna dziesiąta całej alokacji PR. W praktyce oznacza to, że tempo i jakość wdrażania Priorytetu 1 ma realne znaczenie dla kondycji sektora MŚP, bo to właśnie w tym koszyku mieszczą się instrumenty, które najszybciej przekładają się na decyzje inwestycyjne firm, modernizację procesów i wzrost produktywności.

Udział środków „dla biznesu” jest bardzo zróżnicowany między województwami – od ok. 4% całej puli w lubelskim, przez ok. 7% w śląskim, aż po ok. 15% w świętokrzyskim – co pokazuje, że w części regionów przedsiębiorczość jest wspierana bardziej selektywnie.

O ile w 2023 r. jedynie 18% tej puli miała rozpisane konkursy, to obecnie już 68% ma nie tylko zakończone konkursy, ale wręcz podpisane umowy.

Wykres 4. Postępy wdrażania Priorytetu 1 (rozwój przedsiębiorczości) w Programach Regionalnych na lata 2021-2027 pod względem alokacji, dla której rozpisano konkursy

Źródła:

Rok 2025: Obliczenia własne Grant Thornton na podstawie dokumentu: „Stan wdrażania funduszy europejskich w Polsce w latach 2021-2027 - nabory, wnioski o dofinansowanie, umowy, wnioski o płatność”, stan na 31 grudnia 2025 roku.

Rok 2023: Obliczenia własne Grant Thornton, stan na 29 sierpnia 2023 roku.

Niekwestionowany lider: kujawsko-pomorskie

Kujawsko-pomorskie konsekwentnie budowało przewagę już od startu perspektywy (4. miejsce w 2023 roku), a na koniec 2025 roku potwierdziło tę trajektorię, stając się liderem kontraktacji w skali kraju.

Podpisane w kujawsko-pomorskim umowy obejmują ok. 63,7% alokacji całego programu, co odpowiada ok. 4,9 mld PLN zakontraktowanego wkładu UE; jednocześnie wskaźnik kwotowy również należy do najwyższych i wynosi ok. 66,3%.

Taki wynik wskazuje na dojrzały portfel projektów i wysoką sprawność przechodzenia od zainteresowania wsparciem do twardych zobowiązań, co w praktyce wzmacnia przewidywalność inwestycji publicznych i prywatnych w regionie.

Na podium również: śląskie i małopolskie

Środek ciężkości wdrażania perspektywy przesuwa się w kierunku południa Polski.

Wartość podpisanych umów w województwie śląskim przekracza ok. 13,5 mld PLN, czyli ok. 62% regionalnej alokacji. Małopolska zajmuje drugie miejsce z wynikiem ok. 7 mld PLN i niemal identycznym poziomem zakontraktowania (ok. 62%). W rankingu wyprzedza je jedynie województwo kujawsko-pomorskie.

Silna pozycja Śląska i Małopolski w kontraktowaniu środków – w tym najwyższe wyniki w Priorytecie 1 – nie wynika wyłącznie ze sprawności instytucjonalnej. To przede wszystkim odbicie presji transformacyjnej i skali potrzeb inwestycyjnych. Śląsk, stojący przed wyzwaniem dekarbonizacji i przebudowy struktury gospodarczej, wykazuje wyjątkowo wysoki „głód inwestycyjny”, a wysoka absorpcja środków jest sygnałem, że lokalne firmy, szczególnie z sektora MŚP, aktywnie szukają kapitału na modernizację technologiczną. W praktyce to jeden z kluczowych warunków utrzymania konkurencyjności regionu w rzeczywistości post-węglowej.

Przebudzenie „uśpionych gigantów”: warmińsko-mazurskie, pomorskie

W 2023 r. alarmowaliśmy, że w woj. warmińsko-mazurskim i pomorskim nie rozpisano dotąd żadnego konkursu dla firm. Obecnie widać jednak wyraźne przyspieszenie zarówno w realizacji Priorytetu 1, jak i we wdrażaniu całego programu.

Warmińsko-mazurskie zakontraktowało już ok. 3,7 mld PLN wkładu UE, co odpowiada ok. 48,9% alokacji programu, a Pomorskie ok. 3,8 mld PLN, czyli ok. 50,8% alokacji – oba regiony przeszły więc fazę opóźnionego startu i znajdują się aktualnie w okolicach środka stawki.

W porównaniu do 2023 r., kiedy nie odnotowano ani jednego rozpisanego naboru na rozwój firm w obu województwach, wynik 72% w warmińsko-mazurskim oraz 61% zakontraktowanej alokacji Priorytetu 1 w pomorskim pokazuje, że regiony w krótkim czasie przeszły od „zera” do realnej, mierzalnej mobilizacji.

Tabela 1. Postępy wdrażania Priorytetu 1 (rozwój przedsiębiorczości) w Programach Regionalnych na lata 2021-2027 pod względem alokacji, dla której rozpisano konkursy – poszczególne województwa

Województwo	Kwotowo (PLN)	Procentowo (% podpisanych umów do alokacji na 1. priorytet)
śląskie	1 087 647 760,31	84,93%
małopolskie	1 008 503 063,41	82,64%
łódzkie	890 134 537,10	80,35%
podkarpackie	781 858 042,86	75,08%
kujawsko-pomorskie	625 016 455,63	74,64%
świętokrzyskie	624 178 984,62	73,88%
warmińsko-mazurskie	601 263 561,89	72,97%
zachodniopomorskie	584 163 193,16	70,17%
podlaskie	568 146 022,44	70,00%
dolnośląskie	544 825 876,17	68,34%
pomorskie	474 422 496,30	61,07%
mazowieckie	464 185 026,72	58,18%
wielkopolskie	361 881 932,14	58,11%
lubelskie	320 474 869,23	48,74%
opolskie	203 125 704,71	45,89%
lubuskie	160 823 200,28	39,09%

Źródło: Obliczenia własne Grant Thornton, stan na 31 grudnia 2025 roku.

Podlaskie wciąż w ogonie

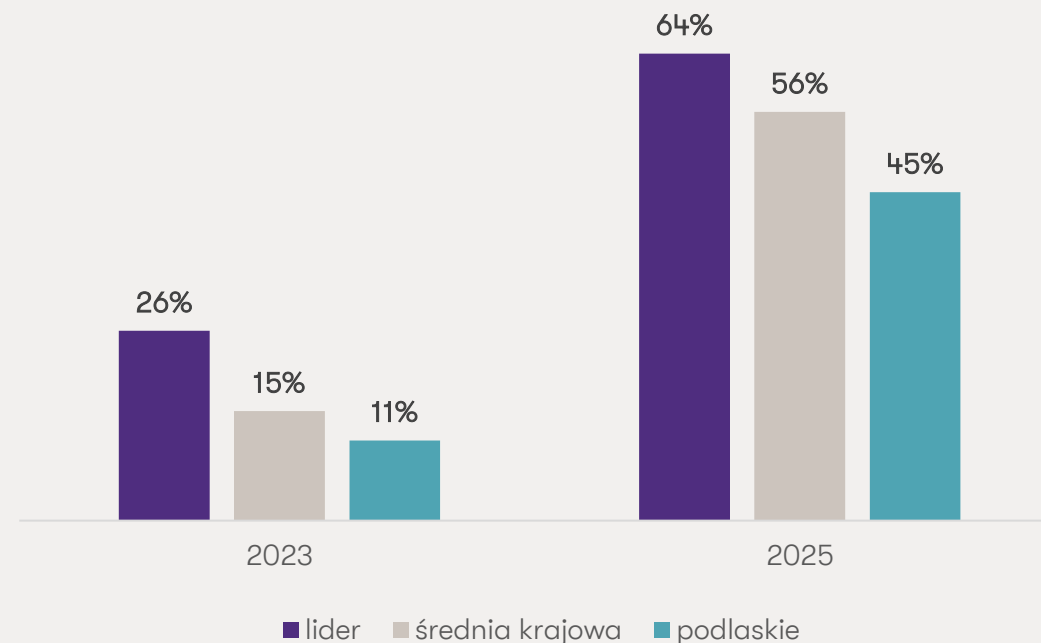
Niepokojącym sygnałem płynącym z danych jest trwała stagnacja w województwie podlaskim.

Mimo ogólnokrajowego przyspieszenia, podlaskie pozostaje w grupie regionów o najsłabszym wyniku kontraktacji – z 10. miejsca w 2023 r. spadło w 2025 r. na miejsce ostatnie.

W regionach spoza głównych biegunów wzrostu fundusze UE są jednym z kluczowych stabilizatorów inwestycji i modernizacji, a program regionalny dla podlaskiego ma rekordowy budżet w historii województwa, ok. 5,5 mld PLN, dodatkowo uzupełniany instrumentami dla Polski Wschodniej.

PKB per capita regionu pozostaje wyraźnie poniżej średniej krajowej, a stopa bezrobocia rejestrowanego na końcu 2025 r. była wyższa niż przeciętnie w kraju (7,4% vs 5,7%). Należy do tego dodać presję demograficzną – podlaskie należy do województw o ubytku ludności i słabszym saldzie migracji – oraz specyfikę regionu przygranicznego, gdzie decyzje bezpieczeństwa (np. ograniczenia ruchu na granicy z Białorusią) wpływają na logistykę i nastroje inwestycyjne. To wszystko razem sprawia, że podlaskie plasuje się w rankingu jako województwo „z realnym ryzykiem niedowiezienia tempa” w skali całego programu.

Wykres 5. Postępy wdrażania PR na lata 2021-2027 pod względem zakontraktowanych alokacji – zestawienie porównawcze

Źródło: Obliczenia własne Grant Thornton, stan na 31 grudnia 2025 roku.

Naszym zdaniem

Regiony dogoniły uciekający czas

Obecna perspektywa 2021-2027 budziła nasz duży niepokój. Pierwsze nabory wniosków zostały uruchomione dopiero w połowie 2023 r. Nigdy wcześniej nie było takich opóźnień, dlatego też baliśmy się, czy polskie regiony dadzą radę wykorzystać przyznane fundusze. W związku z powyższym teraz, gdy minęły ponad dwa lata od opublikowania naszego poprzedniego raportu i gdy zostały dwa lata do końca perspektywy, powiedzieliśmy: SPRAWDZAMY.

Nasze analizy pokazały, że regiony dają radę. Znacząca część środków została zakontraktowana, co oznacza, że inwestycje są realizowane. Zakontraktowanie ponad połowy alokacji, gdy mamy jeszcze dwa lata do zakończenia perspektywy oraz kolejne dwa na pełne wykonanie przedsięwzięć, naszym zdaniem pozwala spać spokojnie, bez obaw, że nie zdążymy. Jednakże w pewnym momencie może pojawić się problem z dostępnością wykonawców.

W naszym raporcie nie analizowaliśmy, na co zostały zakontraktowane środki. Być może część inwestycji dostała dofinansowanie, ponieważ są szybkie w realizacji, a niekoniecznie bardzo potrzebne?

Dlatego obecne doświadczenia powinny stać się nauką na przyszłość, by w kolejnej perspektywie szybciej rozpocząć wdrażanie środków i robić to sukcesywnie, spokojnie, w sposób jak najbardziej przemyślany, a przede wszystkim z pożytkiem dla lokalnych społeczności.

Maria Murawska
Starszy Menedżer
Doradztwo Europejskie

W czym możemy pomóc?

Doradztwo Europejskie

Zakres doradztwa europejskiego oferowanego klientom Grant Thornton obejmuje zagadnienia związane z dotacjami z UE oraz innych źródeł (np. FEnIKS 2021-2027, KPO, Fundusze Norweskie, Fundusze Szwajcarskie, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej etc.), pomoc podmiotom samorządowym w opracowywaniu strategii rozwoju jednostek samorządowych różnych szczebli oraz programów rewitalizacji, usługi w zakresie poprawy efektywności energetycznej oraz wyszukiwania źródeł finansowania projektów proekologicznych wraz z opracowaniem niezbędnych dokumentów i analiz.

Zapraszamy do kontaktu

Maria Murawska

Starszy menedżer
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton
T +48 697 890 932
E Maria.Murawska@pl.gt.com

Autorzy raportu:**Łukasz Smetaniuk**

Doradca
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton
T +48 661 530 333
E Lukasz.Smetaniuk@pl.gt.com

Michał Walecki

Doradca
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton
T +48 698 610 018
E Michal.Walecki@pl.gt.com

Weronika Żabińska

Konsultant
Doradztwo Europejskie
Grant Thornton
T +48 607 752 499
E Weronika.Zabinska@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 156 krajach i zatrudniająca ponad 76 tys. pracowników.

W Polsce działamy od 1993 roku. Zespół 1200 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne, prawne, finansowe, outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości, czy audyt.

Kontakt dla mediów:**Jacek Kowalczyk**

Dyrektor Marketingu i PR
Grant Thornton
T +48 505 024 168
E Jacek.Kowalczyk@pl.gt.com